

Program Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018

§ 1.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Ilekroć w niniejszym Programie Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2018, zwanym dalej „Programem”, jest mowa o:
  - 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j. t. Dz. U. 2016 r., poz. 239 z późniejszymi zmianami);
  - 2) organizacji pozarządowej – należy przez to rozumieć podmioty o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy;
  - 3) PROP – należy przez to rozumieć Pomorską Radę Organizacji Pozarządowych - zespół inicjatywno-konsultacyjno-opiniodawczy, reprezentujący organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców województwa pomorskiego;
  - 4) PRDPP – należy przez to rozumieć Pomorską Radę Działalności Pożytku Publicznego, radę o której mowa w art. 41a ust. 1 ustawy, powołaną przez Marszałka Województwa Pomorskiego;
  - 5) PSCOP - należy przez to rozumieć Pomorską Sieć Centrów Organizacji Pozarządowych;
  - 6) dotacji – należy przez to rozumieć dotację, o której mowa w art. 2 pkt 1 ustawy;
  - 7) Komisji – należy przez to rozumieć Komisję Konkursową, o której mowa w art. 15 ust. 2a ustawy;
  - 8) charakterze ponadlokalnym zadania – należy przez to rozumieć zadanie o zasięgu lub znaczeniu regionalnym;
  - 9) EFS – należy przez to rozumieć Europejski Fundusz Społeczny;
  - 10) Samorządzie – należy przez to rozumieć Samorząd Województwa Pomorskiego;
  - 11) Sejmiku – należy przez to rozumieć Sejmik Województwa Pomorskiego;
  - 12) Zarządzie – należy przez to rozumieć Zarząd Województwa Pomorskiego;
  - 13) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego;
  - 14) Pełnomocniku – należy przez to rozumieć Pełnomocnika powoływanego przez Marszałka Województwa Pomorskiego w celu współpracy z organizacjami pozarządowymi;
  - 15) RPO WP – należy przez to rozumieć Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020;
  - 16) Strategii – należy przez to rozumieć Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020;
  - 17) RPS AP – należy przez to rozumieć Regionalny Program Strategiczny w zakresie aktywności zawodowej i społecznej Aktywni Pomorzanie;
  - 18) Zespole Międzysektorowym – należy przez to rozumieć zespół inicjatywno-doradczy, w skład którego wchodzi: Pełnomocnik, co najmniej jeden przedstawiciel ROPS wskazany przez Pełnomocnika oraz przedstawiciele PRDPP i PROP;
  - 19) LGD – należy przez to rozumieć Lokalne Grupy Działania;
  - 20) LGR – należy przez to rozumieć Lokalne Grupy Rybackie;
2. Program będzie realizowany od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

§ 2.

CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Celem głównym współpracy Samorządu z organizacjami pozarządowymi na rok 2018 jest rozwój systemu wsparcia tworzonego przez i dla organizacji pozarządowych w celu skutecznej realizacji zadań publicznych.
2. Cele szczegółowe współpracy, o której mowa w ust. 1, to:
  - 1) zwiększenie poziomu wiedzy na temat roli i znaczenia dialogu obywatelskiego, procesu konsultacji społecznych oraz możliwości wymiany tej wiedzy wśród przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnych;
  - 2) podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działania obywatelskie z różnych źródeł, w tym z funduszy europejskich w nowym okresie programowania 2014-2020;
  - 3) kontynuowanie inicjatyw podejmowanych w partnerstwach międzysektorowych, w szczególności w działaniach długofalowych;
  - 4) wzrost poziomu profesjonalizmu działania pomorskich organizacji pozarządowych dla skutecznej realizacji zadań publicznych.

§ 3.

ZASADY WSPÓŁPRACY

Współpraca Samorządu z organizacjami pozarządowymi odbywa się zgodnie z zasadami:

- 1) pomocniczości – zgodnie z którą problemy winny być rozwiązywane na najniższym szczeblu organizacyjnym, o ile dysponuje on najlepszymi narzędziami do ich rozwiązania, z uwzględnieniem interwencjonizmu administracji w koniecznym wymiarze. Zakłada się, że tylko wówczas osoby, których dana kwestia dotyczy, mają na nią największy wpływ. Zasada ta jest jednocześnie gwarancją szerokiej partycypacji społeczności lokalnej w procesie decydowania i współzarządzania;
- 2) partnerstwa – co oznacza, że organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych;
- 3) efektywności – w myśl której Samorząd współpracuje z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań społeczno-ekonomicznych, uwzględniając kryterium racjonalności i optymalizacji kosztów w wydawaniu środków publicznych;
- 4) jawności – u podstaw której leży obustronne zaufanie oraz dysponowanie prawdziwą i rzetelną wiedzą przez obie strony, która ma przyczyniać się do tworzenia wysokiej wartości relacji. Według niej należy kształtować przejrzyste zasady współpracy, oparte na jednolitych dla wszystkich podmiotów równych, jawnych kryteriach i warunkach wyboru realizatorów zadań publicznych;
- 5) suwerenności stron – zgodnie z którą Samorząd respektuje odrębność i niezależność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznając ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących do sfery zadań publicznych i w takim zakresie współpracuje z organizacjami pozarządowymi;
- 6) uczciwej konkurencji – w świetle której wszystkie podmioty mają takie same szanse w dostępie do realizacji zadań publicznych, udostępniają sobie wzajemnie pełną i prawdziwą informację na temat obszarów działania, które są istotne z punktu widzenia wspólnej realizacji zadań publicznych na rzecz Województwa Pomorskiego i jego mieszkańców.

§ 4.

ZAKRES PRZEDMIOTOWY WSPÓLPRACY

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy współpraca Samorządu z organizacjami pozarządowymi w roku 2018 obejmować będzie zadania szczegółowo określone w § 5 Programu o charakterze ponadlokalnym w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- 2) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 3) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej;
- 4) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 5) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 6) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 7) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 8) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 9) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 10) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 11) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 12) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 13) turystyki i krajoznawstwa;
- 14) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 15) promocji i organizacji wolontariatu;
- 16) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 17) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 18) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy, w zakresie określonym w pkt. 1-17.

§ 5.

PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE

Priorytetowymi zadaniami w zakresie współpracy Samorządu z organizacjami pozarządowymi w 2018 roku są:

1. pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób

- 1) łagodzenie skutków ubóstwa i wspieranie programów na rzecz wyjścia z trudnych sytuacji życiowych, poprzez wsparcie działalności banków żywności i łaźni publicznych;
- 2) wspieranie przedsięwzięć pomocowych uwzględniających stan zdrowotny i warunki socjalne osób starszych w tym kombatantów, tak aby umożliwić ich aktywną integrację.

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

- 3) wdrażanie projektów w ramach Działania 6.1. „Aktywna integracja” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, w ramach którego projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi objęte zostaną preferencją na etapie wyboru projektów.

odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

2. wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej

1) prowadzenie ośrodka adopcyjnego. Zadanie jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa zgodnie z art. 184 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dz. U. z 2015r. poz.332 z późn. Zm.).

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

2) wdrażanie Działania 6.2. „Usługi społeczne” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego w ramach którego projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi objęte zostaną preferencją na etapie wyboru projektów.

odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

3. ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej

1) realizacja programów dotycząca ważnych zjawisk zdrowotnych z wykorzystaniem technologii medycznych i niemedycznych m.in. poprzez realizację zadań Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS, poprzez realizację zadań z zakresu chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu tj. m.in. chorób układu sercowo-naczyniowego, chorób układu kostno-stawowego, chorób nowotworowych, chorób i zaburzeń psychicznych oraz innych zdiagnozowanych i istotnych zagrożeń epidemiologicznych (RPS Zdrowie dla Pomorzan C.sz. 1 i C.sz. nr 2);

2) inicjatywy na rzecz ochrony zdrowia ludzi starszych i przewlekle chorych – budowanie systemu opieki geriatrycznej oraz opieki długoterminowej w tym między innymi propagowanie zasad służących promowaniu zachowań prozdrowotnych i utrzymaniu zdrowia ludzi starszych, wsparcie psychologiczne dla osób starszych, przewlekle chorych i ich rodzin (C. sz. 1 i C sz. 3);

3) działania wspierające osoby z chorobami rzadkimi i ich rodziny poprzez prowadzenie szkoleń informacyjno – edukacyjnych skierowanych do sektora opieki społecznej i sektora edukacji; zwiększenie liczby ośrodków wczesnej interwencji dla rehabilitacji dzieci z wadami rozwojowymi oraz rozwój wolontariatu w środowisku domowym;

4) inicjatywy na rzecz zapewnienia opieki osobom z zaburzeniami psychicznymi – dążenie do rozwoju opieki środowiskowej i tworzenia Centrów Zdrowia Psychicznego (C.sz. 1 i C.sz. nr 2);

5) prowadzenie działań na temat odpowiedzialności społeczeństwa za stan własnego zdrowia i zwiększanie kompetencji zdrowotnych m.in. poprzez kampanie społeczno – edukacyjne dotyczące zdrowego stylu życia i obniżenia czynników ryzyka; (RPS Zdrowie dla Pomorzan, C. sz. nr 1);

6) aktywizacja samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych na rzecz zdrowia społeczeństwa m.in. poprzez tworzenie warunków współpracy międzysektorowej oraz rozwój Pomorskiego Forum Samorządowego ds. Profilaktyki i Promocji Zdrowia (RPS Zdrowie dla Pomorzan C.sz. 1);

7) włączenie organizacji pozarządowych do motywowania pracodawców do udziału w akcjach prozdrowotnych, oraz akcje profilaktyczne wpływające na utrzymanie dobrego stanu zdrowia pracownika (RPS Zdrowie dla Pomorzan C.sz. nr 1);

- 8) wzmocnienie i promocja skuteczności Regionalnego Systemu Monitorowania i Ewaluacji Programów Zdrowotnych RSMiEPZ jako platformy promocyjno-informacyjno-edukacyjnej poprzez udział organizacji w konsultacjach merytorycznych oraz współdziałaniu w zakresie rozpowszechniania wiedzy przy pomocy portalu (RPS Zdrowie dla Pomorzan C. sz. nr 1);
- 9) prowadzenie działań koordynujących i monitorujących dla projektów opracowanych i realizowanych w ramach Pomorskiego Partnerstwa na rzecz Zintegrowanej Opieki Zdrowotnej (RPS Zdrowie dla Pomorzan C.sz. nr 3);

odpowiedzialny za realizację – Departament Zdrowia

- 10) wyróżnienie inicjatyw i działań promujących aktywność fizyczną realizowanych poprzez podmioty z terenu województwa;

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

- 11) wdrażanie Działania 5.4. „Zdrowie na rynku pracy” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, w ramach którego projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi objęte zostaną preferencją na etapie wyboru projektów.

odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

4. działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

- 1) wspieranie działalności Punktu Informacji Osób Niepełnosprawnych;
- 2) budowanie wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych poprzez rehabilitację zawodową, społeczną i leczniczą;
- 3) współpraca na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych z organami administracji rządowej, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi oraz pracodawcami;

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

- 4) organizacja szkolenia, współzawodnictwa i rehabilitacji w sporcie osób niepełnosprawnych.

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

5. promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy

- 1) promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez organizację Pomorskiego Dnia Przedsiębiorczości m.in. we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- 2) współpraca z organizacjami pozarządowymi, które mają swoje przedstawicielstwo w Pomorskiej Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy, w ramach realizacji zadań Rady w obszarze regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich

odpowiedzialny za realizację – Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku

- 3) wdrażanie Działania 5.3. „Opieka nad dziećmi do lat 3”; oraz Działania 5.7. „Nowe mikroprzedsiębiorstwa” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, w ramach którego projekty partnerskie objęte zostaną preferencją na etapie wyboru projektów.

odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

6. działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

- 1) wspieranie aktywności obywatelskiej seniorów m.in. poprzez wzmacnianie i wspieranie działalności Rad Seniorów;

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

7. działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości

- 1) wzmacnianie systemu wsparcia przedsiębiorczości społecznej poprzez koordynację i monitoring rozwoju ekonomii społecznej w województwie pomorskim;

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

- 2) działania na rzecz aktywizacji i włączania partnerów, i przedstawicieli samorządu gospodarczego Pomorza do przedsięwzięć związanych z realizacją celów wskazanych w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie rozwoju gospodarczego;
- 3) inicjowanie, wspieranie i promowanie międzysektorowych partnerstw oraz współpracy administracji, organizacji pozarządowych, biznesu i nauki, mających na celu pozyskiwanie talentów do regionu (w szczególności w kontekście działań na rzecz realizacji przedsięwzięcia strategicznego „Study in Pomorskie”, którego celem jest umiędzynarodowienie pomorskich ośrodków akademickich, poprawa ich konkurencyjności oraz wzmocnienie konkurencyjności regionu);
- 4) działania na rzecz budowania współpracy administracji, organizacji pozarządowych, biznesu i nauki (w szczególności w kontekście realizacji procesu przedsiębiorczego odkrywania oraz umacniania potencjału Partnerstw na rzecz Inteligentnych Specjalizacji Pomorza);
- 5) inicjowanie, wspieranie i promowanie międzysektorowych partnerstw i działań, mających na celu rozwój innowacyjności i wdrażanie nowych rozwiązań w praktyce gospodarczej (w szczególności z zakresu Partnerstw na rzecz Inteligentnych Specjalizacji);
- 6) budowanie pozytywnych relacji i współpracy z przedstawicielami samorządu gospodarczego, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami otoczenia biznesu, poprzez zapraszanie ww. podmiotów do udziału w konferencjach, spotkaniach tematycznych i innych ważnych wydarzeniach o tematyce gospodarczej, organizowanych przez Departament Rozwoju Gospodarczego;
- 7) działania na rzecz budowy partnerstwa z regionalnymi i ogólnokrajowymi organizacjami samorządu gospodarczego, instytucjami otoczenia biznesu i organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami naukowymi na rzecz rozwoju Korytarza Transportowego Bałtyk-Adriatyk;
- 8) przygotowanie oferty *pożyczki na relokację* – nowego instrumentu finansowania zwrotnego w ramach oferty Pomorskiego Funduszu Rozwoju;

odpowiedzialny za realizację – Departament Rozwoju Gospodarczego

- 9) promocja i wspieranie działań mających na celu różnicowanie źródeł dochodu mieszkańców wsi i obszarów wiejskich w oparciu o lokalne zasoby (rozwój agroturystyki i przetwórstwa rolnego, rozwój Sieci Dziedzictwo Kulinarne Pomorskie, wspieranie integracji środowisk producentów żywności wysokiej jakości);

odpowiedzialny za realizację – Departament Środowiska i Rolnictwa

- 10) promocja dobrych rozwiązań przestrzennych na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym m.in. poprzez organizację *Konkursu Na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Pomorskiego*

- 11) współpraca w ramach sporządzanych analiz i studiów związanych z problemami zagospodarowania przestrzennego;
  - 12) implementacja polityki przestrzennej województwa pomorskiego i prowadzenie Dialogu Terytorialnego;
  - 13) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej;
- odpowiedzialny za realizację – Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego**
- 14) wdrażanie Działania 5.7. „Nowe mikroprzedsiębiorstwa” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego, w ramach którego projekty partnerskie objęte zostaną preferencją na etapie wyboru projektów.
- odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego**

8. działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

- 1) udział w podejmowaniu działań informacyjnych na terenie województwa pomorskiego w zakresie możliwości wykorzystania środków EFS przeznaczonych dla naszego regionu;
  - 2) organizowanie i współorganizowanie spotkań, seminariów i konferencji, mających na celu podniesienie i upowszechnienie wiedzy o możliwościach uzyskania wsparcia z EFS;
  - 3) promowanie idei wielosektorowego partnerstwa na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem roli organizacji pozarządowych;
  - 4) propagowanie idei realizacji projektów partnerskich przez organizacje pozarządowe ubiegające się o wsparcie ze środków EFS;
  - 5) prowadzenie konsultacji w zakresie przygotowania wniosków aplikacyjnych projektów współfinansowanych ze środków EFS
- odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego**
- 6) udzielanie pomocy w nawiązywaniu współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej z partnerami regionalnymi województwa pomorskiego w zakresie statutowej działalności organizacji pozarządowych;
  - 7) wspieranie międzynarodowej aktywności organizacji młodzieżowych, pomorskiej sieci Eurodesk oraz Młodzieżowej Rady Województwa Pomorskiego;
- odpowiedzialny za realizację – Biuro Współpracy Zagranicznej**
- 8) wspomaganie rozwoju obszarów wiejskich poprzez organizowanie, promowanie i wspieranie spotkań informacyjnych, seminariów, konferencji, konkursów, publikacji, imprez targowo-wystawienniczych;
  - 9) wspieranie tworzenia i promocji lokalnych, regionalnych, tradycyjnych produktów;
- odpowiedzialny za realizację – Departament Środowiska i Rolnictwa**
- 10) monitoring realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020*, w tym współpraca w ramach aktualizacji bazy wskaźników, konsultacji wyników badań;
  - 11) współpraca w ramach *Pomorskiego Forum Terytorialnego* (PFT), które będzie ciałem o charakterze opiniodawczo-konsultacyjnym Zarządu Województwa Pomorskiego w kwestiach dotyczących realizacji SRWP 2020;
  - 12) monitoring wdrażania *Regionalnych Programów Strategicznych*, w tym współpraca w ramach budowy bazy wskaźników, monitorowania efektów wdrażania przedsięwzięć strategicznych;

- 13) współpraca w zakresie przygotowania stanowisk negocjacyjnych SWP do Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Pomorskiego;
odpowiedzialny za realizację – Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego

14) Wspieranie działalności Lokalnych Grup Działania (LGD) funkcjonujących w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Lokalnych Grup Rybackich (LGR) funkcjonujących w ramach Programu Operacyjnego „Rybacktwo i Morze” w zakresie m.in. szkoleniowo-doradczym, wydawania publikacji i wspierania funkcjonowania LGD i LGR.

15) Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich poprzez realizację zadań w ramach Planu działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 tj.:

a) realizację działań informacyjno – promocyjną dotyczącą PROW 2014-2020 (organizacja szkoleń/warsztatów/seminariów, wydawanie publikacji, organizacja kampanii promocyjnych);

b) realizację projektów własnych Jednostki Regionalnej KSOW i Partnerów KSOW w ramach Planu operacyjnego KSOW na lata 2018-2019 w zakresie dot. m.in. wspierania innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, zwiększenia udziału zainteresowanych stron we wdrażaniu inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, informowanie społeczeństwa i potencjalnych beneficjentów o polityce rozwoju obszarów wiejskich i wsparciu finansowym, aktywizacji mieszkańców wsi na rzecz podejmowania inicjatyw w zakresie rozwoju obszarów wiejskich, w tym kreowania miejsc pracy na terenach wiejskich (organizacja/udział w targach/wystawach/jarmarkach, organizacja/udział konkursów, wizyt studyjnych, imprez plenerowych, organizacja szkoleń/warsztatów/seminariów).

odpowiedzialny za realizację – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich

- 16) propagowanie działań w zakresie sportu dla wszystkich jako elementu tworzenia wspólnot i społeczności lokalnych.

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

17) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w Komitecie Monitorującym w ramach RPO WP,

18) prowadzenie przez organizacje pozarządowe punktów informacyjnych Funduszy Europejskich,

19) bezpłatne doradztwo i wsparcie merytoryczne oraz organizowanie szkoleń i warsztatów adresowanych do organizacji pozarządowych.

odpowiedzialny za realizację – Departament Programów Regionalnych

20) promocja partnerstw samorządowych na rzecz integracji cudzoziemców celem tworzenia spójnych i zintegrowanych wspólnot lokalnych oraz zarządzania migracjami.

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego

9. nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie

- 1) wspieranie rozwoju kompetencji kluczowych, w szczególności kompetencji społecznych i obywatelskich, w tym otwartość na inne narodowości oraz kultury, między innymi poprzez działania na rzecz wypracowywania modelu pomorskiej

edukacji obywatelskiej, a także aktywizacji rad młodzieżowych i samorządów uczniowskich;

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

- 2) wdrażanie Działania 3.1. „Edukacja Przedszkolna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego w ramach którego projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi objęte zostaną preferencją na etapie wyboru projektów.

odpowiedzialny za realizację – Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

10. kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

- 1) Wspieranie zadań z zakresu kultury obejmujących:
  - a) przedsięwzięcia o charakterze regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym służące podtrzymywaniu i rozpowszechnianiu tradycji regionu Pomorza, w tym także przedsięwzięcia charakterze jubileuszowym,
  - b) przedsięwzięcia artystyczne o charakterze regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, realizowane zgodnie z polityką kulturalną województwa pomorskiego i mające istotne znaczenia dla promocji kultury regionu w kraju i za granicą,
  - c) promowanie dzieł twórców kultury województwa pomorskiego,
  - d) dokumentowanie, badanie i upowszechnianie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Pomorza,
  - e) ochrona i rozwój kultury ludowej i amatorskiego ruchu artystycznego, w tym ochrona unikalnych, znikających zawodów i umiejętności artystycznych,
  - f) propagowanie kultury mniejszości narodowych i etnicznych,
  - g) zachowanie, rozwój i promocja języka regionalnego,
  - h) wzbogacenie oferty w zakresie edukacji artystycznej i kulturalnej,
  - i) inicjatywy mające na celu doskonalenie form zarządzania i pozyskiwania funduszy krajowych i zagranicznych dla realizacji projektów kulturalnych regionu,
  - j) wspieranie systemu tworzenia monitoringu życia kulturalnego regionu,
  - k) propagowanie działań na rzecz opieki nad zabytkami
  - l) przedsięwzięcia będące wydarzeniami promującymi Rok Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego oraz Rok Ireny Sendlerowej
  - m) współpraca merytoryczna ze związkami i stowarzyszeniami twórczymi m. in. przy organizowaniu konkursów (np. stypendialnych czy Pomorskiej Nagrodzie Artystycznej).

**odpowiedzialny za realizację – Departament Kultury (wiodący),
Biuro Współpracy Zagranicznej (wspierający)**

- 2) realizacja działań służących budowaniu tożsamości regionalnej i lokalnej;

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

11. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

- 1) wspieranie realizacji programów szkoleniowych i współzawodnictwa na szczeblu wojewódzkim w sporcie dzieci i młodzieży w tym dzieci i młodzieży uzdolnionej

sportowo oraz programów sportu powszechnego aktywizujących mieszkańców województwa pomorskiego;

- 2) wspieranie organizacji imprez sportowych, konkursów, plebiscytów, szkoleń i konferencji o zasięgu ponadlokalnym w tym międzynarodowym;
- 3) współfinansowanie i współpraca ze związkami sportowymi, klubami sportowymi oraz innymi organizacjami pozarządowymi w organizowaniu imprez sportowych, konkursów, konferencji z zakresu kultury fizycznej;
- 4) organizacja, prowadzenie szkoleń i poradnictwa w zakresie kultury fizycznej;
- 5) wspieranie inicjatyw powszechnej dostępności sportu;
- 6) zakup sprzętu sportowego.

**odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu
(wiodący), Biuro Współpracy Zagranicznej (wspierający)**

12. ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

- 1) promocja potencjału turystyki regionu, jako dziedziny rozwoju gospodarczego województwa pomorskiego, w celu aktywizacji branży turystycznej, podniesienia konkurencyjności i innowacyjności oraz poprawy jakości oferty turystycznej i jej komercjalizacji;

**odpowiedzialny za realizację – Pomorska Regionalna Organizacja Turystyczna,
Departament Turystyki (wspierający)**

- 2) rybactwo:
  - a) współpraca z pozarządowymi organizacjami rybackim w zakresie propagowania racjonalnej gospodarki rybackiej;
  - b) wspieranie rozwoju hodowli, przetwórstwa oraz popularyzacji konsumpcji ryb- poprzez promowanie spotkań informacyjnych, seminariów, konferencji, konkursów, publikacji, imprez;
- 3) łowiectwo:
  - a) wspieranie zadań edukacyjnych i kulturalnych mających na celu popularyzację tradycji i kultury łowieckiej,
  - b) wspieranie inicjatyw mających na celu ochronę bioróżnorodności i gatunków zagrożonych wyginięciem;
- 4) ochrona przyrody:
  - a) wspieranie zadań z zakresu edukacji przyrodniczej promującej wartości przyrodnicze, historyczne, kulturowe i turystyczne parków krajobrazowych,
  - b) wspieranie ochrony przyrody poprzez promowanie i wspomaganie seminariów, konkursów, publikacji, wystaw, festynów, turnusów ekologicznych, spotkań informacyjnych itp.;
- 5) zadania edukacyjne na rzecz kształtowania świadomości ekologicznej społeczeństwa:
  - a) promowanie selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych oraz ulegających biodegradacji,
  - b) propagowanie ograniczenia stosowania opakowań jednorazowych i wykonanych z tworzyw sztucznych,
  - c) promocja użytkowania produktów zawierających surowce pochodzące z odzysku,
  - d) propagowanie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska wśród mieszkańców województwa, m.in. emisji do powietrza, emisji hałasu i emisji do wód,
  - e) edukacja w zakresie przyczyn i skutków marnowania żywności;

- 8) wspieranie inicjatyw związanych z ochroną przed dewastacją i degradacją środowiska oraz utrzymaniem porządku na terenach atrakcyjnych turystycznie;
- 9) wspieranie produkcji i sprzedaży żywności ekologicznej.

**odpowiedzialny za realizację – Departament Środowiska i Rolnictwa,
Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych**

13. turystyka i krajoznawstwo

- 1) działania z zakresu popularyzacji turystyki aktywnej, w tym turystyki rowerowej i wodnej, poprzez m.in. organizację imprez i wydarzeń sportowo-turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym (rajdy piesze, rowerowe, regaty itp.), publikacji;
- 2) budowa turystycznej marki pomorskiego, poprzez wykorzystanie szlaków tematycznych do promocji wyróżników regionu (tożsamość kulturowa, dziedzictwo naturalne);
- 3) kształtowanie przestrzeni turystycznej poprzez wytyczanie, znakowanie, odnawianie (renowację) szlaków pieszych;
- 4) wspieranie rozwoju produktów turystycznych m.in. poprzez promowanie:
  - a) szlaków kulturowych, jako atrakcyjna całoroczna oferta turystyczna
  - b) znaczenia kulturowego i naturalnego dziedzictwa dla rozwoju turystyki i ochrony tych elementów,
- 5) tworzenie turystycznego wizerunku regionu, upowszechnianie wielokulturowości, udostępnianie dóbr kultury narodowej i etnicznej oraz wielokulturowa integracja społeczna poprzez projekty udostępniające (promujące) kulturę, krajobraz, ofertę turystyczną pomorskiego w celu przybliżenia cudzoziemcom przebywającym w naszym województwie.

**odpowiedzialny za realizację – Departament Turystyki (wiodący),
Biuro Współpracy Zagranicznej (wspierający)**

14. działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami

- 1) wsparcie podmiotów z województwa pomorskiego w przygotowaniu projektów realizowanych w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w ramach prowadzonego Regionalnego Punktu Kontaktowego;

odpowiedzialny za realizację – Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego

- 2) tworzenie jak najlepszego wizerunku regionu, poprzez wykorzystanie wszelkich dostępnych form promocji województwa pomorskiego, uwzględniając przy tym bieżące działania promocyjne innych podmiotów regionalnych, samorządowych, administracji rządowej i organizacji pozarządowych.

**odpowiedzialny za realizację – Biuro Współpracy Zagranicznej,
Departament Rozwoju Gospodarczego**

15. promocja i organizacja wolontariatu

- 1) promowanie idei wolontariatu i działań wolontarystycznych pomorskich organizacji pozarządowych na poziomie wojewódzkim i międzynarodowym ;

odpowiedzialny za realizację – Pełnomocnik

- 2) działania z zakresu upowszechniania wzorca aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności, kształtowania kompetencji społecznych oraz zwiększania uczestnictwa mieszkańców w wolontariacie;

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

- 3) inwestycje w potencjał ludzki (szkolenia koordynatorów wolontariatu) w celu rozwoju idei wolontariatu w oddziałach szpitalnych - realizacja programu „Wolontariat szpitalny”

odpowiedzialny za realizację – Departament Zdrowia

16. pomoc Polonii i Polakom za granicą

- 1) współpraca z Polonią, która może stanowić pomost i istotny czynnik aktywizujący w kontaktach z poszczególnymi regionami;
- 2) wspieranie rozwoju tożsamości narodowej w środowiskach polonijnych.

odpowiedzialny za realizację – Biuro Współpracy Zagranicznej

17. przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

- 2) Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych (w tym działań służących promocji zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej, różnorodnych form profilaktyki rówieśniczej, działań prowadzonych w świetlicach z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo-wychowawczym) oraz działań terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień, w gminach nie posiadających wystarczających środków na te działania.
- 3) Realizacja działań profilaktycznych adresowanych do grup ryzyka i młodych ludzi eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi oraz działań edukacyjnych dla rodziców, opiekunów i wychowawców, zwiększających ich kompetencje w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, szkód wynikających z używania środków psychoaktywnych przez nie, w gminach nie posiadających wystarczających środków na te działania.
- 4) Realizacja rekomendowanych programów w zakresie profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży, opartych na skutecznych strategiach oddziaływań (znajdujących się w bazach danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Ośrodek Rozwoju Edukacji).
- 5) Prowadzenie działań interwencyjnych oraz realizacja programów pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dorosłych członków rodzin osób pijących alkohol szkodliwie lub uzależnionych i dla osób doświadczających przemocy w rodzinach alkoholowych.
- 6) Inicjowanie przedsięwzięć wspomagających osoby uzależnione od środków psychoaktywnych w utrzymaniu abstynencji, w tym wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- 7) Edukacja kobiet ciężarnych i planujących ciążę, członków ich rodzin, pracowników służby zdrowia i różnych grup zawodowych (nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych itp.), na temat Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS) i Poalkoholowego Uszkodzenia Płodu (FASD) oraz udzielanie pomocy dzieciom z FASD/FASD.

odpowiedzialny za realizację – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

- 8) realizacja dodatkowych, pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach przeciwdziałania patologiom społecznym.

odpowiedzialny za realizację – Departament Edukacji i Sportu

18. działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w § 4. pkt. 1-17

- 1) wspieranie Pomorskiego Systemu Współpracy i Wspierania Organizacji Pozarządowych, w tym poprzez działania na rzecz wzmocnienia i poszerzenia oferty pomorskich funduszy lokalnych TJ: Fundusz Inicjowania Rozwoju, Pomorski Fundusz Pożyczkowy, Pomorski Fundusz Młodzieżowy, Akumulator Społeczny;
- 2) prowadzenie systematycznych działań monitorujących i analitycznych w kontekście kondycji III sektora, współpracy międzysektorowej i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w województwie pomorskim;
- 3) współorganizowanie kampanii promocyjnych organizacji pozarządowych, w tym kampanii 1%;
- 4) współredagowanie zakładki „organizacje pozarządowe” na stronie internetowej www.rops.pomorskie.eu zawierającej informacje dotyczące współpracy pomorskich organizacji z Samorządem, ważnych wydarzeń z życia trzeciego sektora;
- 5) opracowanie modelu funkcjonowania pełnomocnika ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi na wszystkich szczeblach samorządu.
- 6) powołanie zespołu ds. partycypacji społecznej
- 7) analiza efektywności ekonomicznej i społecznej zlecenia usług/institucji organizacjom pozarządowym w wybranym obszarze usług publicznych
- 8) promocja dobrych praktyk organizacji pozarządowych, w tym Nagroda Bursztynowego Mieczyka;

odpowiedzialny za realizację - Pełnomocnik, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Departament Promocji i Komunikacji Społecznej, Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego (wspomagające)

§ 6.

WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PLANOWANYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Program jest finansowany z budżetu Województwa, budżetu państwa, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).
2. Planowana wysokość środków przeznaczona na finansowanie Programu z budżetu Województwa określona zostanie w budżecie Województwa na rok 2018 i wynosić będzie ..... zł.
3. Środki mogą w ciągu roku budżetowego zostać zwiększone lub zmniejszone w zależności od sytuacji finansowej Województwa.
4. Planuje się wzorem lat ubiegłych dofinansowanie około 1.000.000,00zł na otwarty konkurs ofert ze Śródków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wysokość dofinansowania uzależniona jest od wysokości środków otrzymanych w roku 2018 r. z PFRON. Środki pochodzące z funduszu przeznaczone na realizację Programu zostaną określone w stosownej uchwale Sejmiku Województwa Pomorskiego.
5. Planowana wysokość środków w ramach realizacji umów wieloletnich na rok 2018 wynosi 400.000,00 zł. Środki z budżetu państwa (dotacja celowa) są zabezpieczone w budżecie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Zgodnie z treścią art. 154 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 332) Marszałek Województwa zleca prowadzenie ośrodka adopcyjnego na co najmniej 5 lat.
6. Planowana wysokość środków przeznaczonych na niżej wymienione priorytetowe zadania publiczne zlecane organizacjom pozarządowym w trybie otwartych konkursów ofert (w tym ogłaszanych w trybie art. 16a ustawy) kształtuje się następująco:

- 1) **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** – kwota, która była zaplanowana na 2017 rok – 377 500,00 zł; kwota zaplanowana na 2018 rok – ..... – co stanowi .....% planowanego budżetu całego Departamentu:
  - a) łagodzenie skutków ubóstwa i wspieranie programów na rzecz wyjścia z trudnych sytuacji życiowych, poprzez wsparcie działalności banków żywności i łaźni publicznych,
  - b) wspieranie przedsięwzięć pomocowych uwzględniających stan zdrowotny i warunki socjalne osób starszych w tym kombatanów, tak aby umożliwić ich aktywną integrację,
  - c) przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym,
  - d) budowanie wsparcia środowiskowego osób niepełnosprawnych poprzez rehabilitację zawodową, społeczną i leczniczą,
  - e) promocja dobrych praktyk organizacji pozarządowych, w tym Nagroda Bursztynowego Mieczyka;

- 2) **Departament Zdrowia** – kwota, która była zaplanowana na 2017 rok – 65.000,00 zł; kwota zaplanowana na 2018 rok – ..... – co stanowi .....% planowanego budżetu całego Departamentu:
  - a) ochrona i promocja zdrowia;
- 3) **Departament Edukacji i Sportu** – kwota, która była zaplanowana na 2017 rok- 4.207.000,00 zł; kwota zaplanowana na 2018 rok – ..... W obszarze edukacji zaplanowano kwotę .....,zł co stanowi .....% planowanego budżetu całego Departamentu w zadaniach dotyczących edukacji. W obszarze sportu zaplanowano kwotę .....zł co stanowi ....% planowanego budżetu całego Departamentu w zadaniach dotyczących sportu:
  - a) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie,
  - b) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
  - c) promocja i organizacja wolontariatu,
- 4) **Departament Kultury** – kwota, która była zaplanowana na 2017 rok - 1.000.000,00zł; kwota zaplanowana na 2018 rok - .....zł– co stanowi .....% planowanego budżetu całego Departamentu:
  - a) kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 3) **Departament Turystyki**– kwota, która była zaplanowana na 2017 rok 80.000,00 zł; kwota zaplanowana na 2018 rok – ..... zł – co stanowi .....% planowanego budżetu całego Departamentu:
  - a) działania z zakresu popularyzacji turystyki aktywnej, w tym turystyki rowerowej i wodnej, poprzez m.in. organizację imprez i wydarzeń sportowo – turystycznych o znaczeniu ponadlokalnym (rajdy piesze, rowerowe, regaty itp.), publikacji;
  - b) Budowa turystycznej marki pomorskiego, poprzez wykorzystanie szlaków tematycznych do promocji wyróżników regionu (tożsamość kulturowa, dziedzictwo naturalne);
  - c) Kształtowanie przestrzeni turystycznej poprzez wytyczanie, znakowanie, odnawianie (renowację) szlaków pieszych;
  - d) Wspieranie rozwoju produktów turystycznych m. In. Poprzez promowanie:
    - szlaków kulturowych, jako atrakcyjna całoroczna oferta turystyczna
    - znaczenia kulturowego i naturalnego dziedzictwa dla rozwoju turystyki i ochrony tych elementów.

§ 7.

FORMY WSPÓLPRACY

1. Współpraca pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy.
2. Współpraca finansowa pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach, w tym w:
  - 1) ustawie w formie:
    - a) powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
    - b) wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
3. Współpraca pozafinansowa pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi odbywa się w następujących formach:
  - 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań oraz promowanie działalności organizacji i współpracy z Samorządem poprzez publikowanie na stronach internetowych Samorządu oraz na portalu regionalnym ważnych informacji, dotyczących zarówno działań samorządu, jak i organizacji pozarządowych, w tym informacji o planowanych posiedzeniach Komisji Sejmiku, na których dyskutowane będą projekty aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych a także wydarzeń wynikających z realizowanych zadań publicznych;
  - 2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz dokumentów o charakterze programowym i strategicznym, dotyczących szeroko rozumianej aktywności obywatelskiej;
  - 3) konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy z PRDPP;
  - 4) tworzenie wspólnych zespołów międzysektorowych o charakterze doradczym lub inicjatywnym;
  - 5) realizację wspólnych przedsięwzięć, w tym:
    - a) organizacja konferencji, szkoleń, seminariów, warsztatów, sesji, debat, festiwali, spektakli, konkursów, wystaw, plenerów, przeglądów, zawodów, imprez,
    - b) współpraca przy świadczeniu usług na rzecz lokalnej społeczności,
    - c) otwarte spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu dotyczące bieżących problemów i potrzeb mieszkańców Województwa;
  - 6) obejmowanie patronatem Marszałka wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
  - 7) spotkania i konsultacje organizacji pozarządowych z osobami odpowiedzialnymi w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa za realizację zadań w poszczególnych sferach zadań publicznych;
  - 8) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej, w szczególności z partnerami o podobnym działaniu w regionach partnerskich;
  - 9) udostępnienie sal mieszczących się w siedzibie Urzędu, z przeznaczeniem na organizację przedsięwzięć związanych ze statutową działalnością organizacji pozarządowych zgodnie z obowiązującą uchwałą Zarządu;

- 10) wspólne diagnozowanie problemów i potrzeb organizacji pozarządowych w województwie pomorskim.
4. Ponadto współpraca może odbywać się na podstawie umów partnerskich określonych w ustawie z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2016 poz. 217) oraz tzw. *regrantingu*, w ramach którego współpraca pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi będzie się odbywać na zasadach opisanych w ustawie oraz w Wieloletnim Programie Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego na lata 2016-2020.

§ 8.

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Partnerami uczestniczącymi w realizacji Programu są:
  - 1) Sejmik,
  - 2) Zarząd,
  - 3) departamenty Urzędu,
  - 4) jednostki organizacyjne podległe Samorządowi,
  - 5) PRDPP,
  - 6) PROP,
  - 7) PSCOP,
  - 8) Pełnomocnik,
  - 9) organizacje pozarządowe.
2. Za monitorowanie sposobu realizacji Programu odpowiada Pełnomocnik.
3. Metodami i narzędziami wykorzystywanymi w monitorowaniu będą:
  - 1) analiza dokumentów przedkładanych Pełnomocnikowi przez organizacje pozarządowe,
  - 2) analiza dokumentów przedkładanych Pełnomocnikowi przez departamenty Urzędu.

§ 9.

TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH DO OPINIOWANIA OFERT W OTWARTYCH KONKURSACH OFERT

1. Zarząd, uchwałą w sprawie określenia założeń budżetowych oraz organizacji prac nad projektem budżetu województwa pomorskiego na 2018 rok, wskazuje departamenty organizujące konkursy.
2. Za treść i formę ogłoszenia o konkursie oraz powołanie i prace Komisji, których zadaniem jest opiniowanie ofert złożonych w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w poszczególnych zakresach, odpowiedzialne są właściwe merytorycznie departamenty Urzędu.
3. Po uchwaleniu Programu przez Sejmik, Pełnomocnik zamieszcza na stronie internetowej Samorządu informację o możliwości wskazania przez organizacje pozarządowe kandydatów na członków poszczególnych Komisji.
4. Pełnomocnik przekazuje listę kandydatów na członków Komisji do departamentów odpowiedzialnych za powołanie i prace poszczególnych Komisji.
5. Zarząd w drodze uchwały:
  - 1) ogłasza otwarte konkursy ofert,
  - 2) powołuje Komisje, wskazując Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Komisji.
6. W skład Komisji wchodzi:
  - 1) 3 przedstawicieli Zarządu,
  - 2) 3 przedstawicieli organizacji pozarządowych, zgodnie z art. 15 ust. 2d ustawy,

7. Pracami Komisji kieruje Przewodniczący Komisji lub Wiceprzewodniczący (w przypadku nieobecności Przewodniczącego).
8. Obowiązki Przewodniczącego Komisji:
  - 1) wyznaczenie miejsc i terminów posiedzeń Komisji oraz powiadomienie członków Komisji o terminach posiedzeń,
  - 2) prowadzenie posiedzeń Komisji,
  - 3) informowanie członków Komisji o odpowiedzialności w przypadku naruszenia przepisów dotyczących prac Komisji.
9. Obowiązki członków Komisji:
  - 1) rzetelne i obiektywne wykonywanie powierzonych im czynności, kierując się wyłącznie przepisami prawa, wiedzą i doświadczeniem,
  - 2) czynny udział w pracach Komisji,
  - 3) niezwłoczne informowanie Przewodniczącego o okolicznościach uniemożliwiających wykonywanie obowiązków członka Komisji.
10. Prawa członków Komisji:
  - 1) uczestnictwo we wszystkich pracach Komisji,
  - 2) wgląd do dokumentów związanych z pracą Komisji.
11. Właściwe departamenty Urzędu organizujące konkursy zapewniają:
  - 1) obsługę techniczno-organizacyjną Komisji,
  - 2) organizowanie w porozumieniu z Przewodniczącym posiedzeń Komisji,
  - 3) prowadzenie korespondencji w zakresie zleconym przez Przewodniczącego,
  - 4) sporządzanie protokołów z posiedzeń Komisji, jak również innych dokumentów związanych z pracą Komisji.
12. Właściwe departamenty Urzędu organizujące konkursy ustalają kryteria formalne i merytoryczne oceny ofert konkursowych oraz opracowują „kartę oceny” jako narzędzie służące do oceny wniosków. Wnioskom o realizację zadania publicznego przyznawane są punkty w obrębie każdego z ustalonych kryteriów oceny, które są następnie sumowane. Jest to podstawa do ustalenia kolejności (hierarchizacji) dofinansowania realizacji zadań.
13. Celem działania Komisji jest:
  - 1) weryfikacja wyników oceny formalnej ofert dokonanej przez departament merytoryczny z której sporządzany jest protokół,
  - 2) ocena merytoryczna oferty spełniających kryteria formalne na podstawie kryteriów określonych w ogłoszeniu konkursowym,
  - 3) przedstawienie propozycji wysokości podziału środków finansowych na poszczególne oferty.
14. Tryb pracy Komisji:
  - 1) Komisja może pracować w systemie elektronicznego naboru wniosków wskazanego w ogłoszeniu o konkursie jak również na posiedzeniach w siedzibie Urzędu;
  - 2) obrady odbywają się w obecności co najmniej połowy składu Komisji;
  - 3) Komisja podejmuje rozstrzygnięcia zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym, w przypadku równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego, a w razie jego nieobecności - Wiceprzewodniczącego;
  - 4) z obrad Komisji sporządza się protokół, z którym zapoznają się wszyscy członkowie uczestniczący w pracach Komisji. Protokół podpisuje Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący w jego zastępstwie. Protokół przedstawia się Zarządowi łącznie z projektem uchwały, o którym mowa w ust. 15.
15. Decyzję w sprawie zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych, podejmuje w formie uchwały Zarząd, w oparciu o opinię Komisji.

§ 10.

SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU

1. Za sposób oceny realizacji programu odpowiedzialny jest Pełnomocnik, który w tym zakresie będzie współpracował z PRDPP i PROP.
2. Narzędziami wykorzystywanymi w ocenie programu będą:
  - 1) kwestionariusz ankiety skierowany do departamentów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań i działań wymienionych w Programie;
  - 2) kwestionariusz ankiety skierowany do organizacji pozarządowych;
  - 3) analiza dokumentów składanych przez: organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, departamenty Urzędu zaangażowane w realizację zadań Programu;
  - 4) monitorowanie działań prowadzonych przez organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego i Samorząd.
3. Ustala się między innymi następujące wskaźniki efektywności Programu:
  - 1) liczba osób, które są adresatami realizowanych zadań publicznych;
  - 2) liczba organizacji pozarządowych podejmujących zadania publiczne w oparciu o dotacje przekazywane przez Samorząd na podstawie ustawy oraz przepisów ustaw, o których mowa w § 7 ust 2;
  - 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu województwa na realizację tych zadań;
  - 4) liczba i różnorodność zadań publicznych realizowanych przy współpracy Samorządu Województwa i organizacji pozarządowych.
  - 5) liczba przedsięwzięć, którym udzielono patronatów Marszałka Województwa Pomorskiego.
4. Wnioski z realizacji Programu będą wykorzystane przy tworzeniu Programu na rok 2019 i w latach następnych.
5. W terminie do dnia 31 maja 2019 roku Zarząd przedłoży Sejmikowi sprawozdanie z realizacji Programu.

§ 11.

INFORMACJE O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU ORAZ O PRZEBIEGU KONSULTACJI

1. Za opracowanie Program odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Zespół Międzysektorowy do dnia 30 czerwca 2017 roku pracował nad projektem Programu. Projekt był tworzony również przy współpracy z departamentami Urzędu oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku. Następnie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zgodnie z § 12 ust. 2 załącznika do Uchwały 307/XXVIII/16 Sejmiku z dnia 28 listopada 2016 r. w *sprawie uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2017* opracował projekt Programu z zachowaniem terminu do 30 lipca 2017 r.
2. Zgodnie z obowiązującą Uchwałą Sejmiku dotyczącą sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego w terminie od 14 sierpnia do 08 września 2017 r. przeprowadzono z organizacjami pozarządowymi konsultacje pisemne za pośrednictwem poczty emailowej oraz ustne w formie spotkań konsultacyjnych. Informacje o przeprowadzeniu konsultacji wraz z projektem Programu zamieszczone zostały na stronie internetowej Samorządu, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu oraz na stronie

www.ngo.pl. Ponadto Projekt zgodnie z ww. uchwałą Sejmiku został przedłożony w formie pisemnej PRDPP, która pozytywnie zaopiniowała projekt.

3. Program został pozytywnie zaopiniowany przez PROP.
4. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wraz z Pełnomocnikiem przedłożyli Zarządowi projekt Programu wraz ze sprawozdaniem z konsultacji. Sprawozdanie z konsultacji zostało również zamieszczone na stronie internetowej Samorządu.
5. Zarząd przedstawił Sejmikowi sprawozdanie z konsultacji wraz z projektem uchwały będącej przedmiotem konsultacji, załączając jednocześnie własne stanowisko odnośnie uzyskanych opinii oraz pisemną opinię PRDPP.

§ 12.

OPRACOWANIE PROJEKTU PROGRAMU NA 2019 ROK

1. Projekt Programu na 2019 rok będzie opracowywany przez Zespół Międzysektorowy przy współpracy z departamentami Urzędu.
2. Ostatecznie Program Współpracy na rok 2019 opracowany zostanie przez Pełnomocnika najpóźniej do dnia 30 lipca 2018 roku, a następnie będzie podlegał konsultacjom z organizacjami pozarządowymi zgodnie z uchwałą Sejmiku, o której mowa w § 11 ust. 2, z PRDPP lub organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Ponadto Projekt zgodnie z ww. uchwałą Sejmiku zostanie przedłożony do zaopiniowania w formie pisemnej PRDPP.